

Balatonberényi Tükörkép

"Itt mindenki szóhoz jut." "A véleménye miatt senki ne szenvedjen zaklatást."

Farsang

Vízkeresztől hamvazószerdáig tartó időszak. (Jan. 6-tól a húsvét előtti 40. napig)

A tavaszvárás pogánykori ünnepeiből nőtte ki magát. A zajos mulatozás, tréfacsinálás, párkeresés időszaka volt. Egy ősi hiedelem hívta életre, ugyanis azt hitték, hogy a téli hónapokban a Nap legyengül, s a gonosz szellemek életre kelnek. Vígssággal, bábuk égetésével kívánták elűzni őket. Tüzes kerekeket görgettek abban a reményben, hogy a földi tűz segíti a Napot abban, hogy újra erőre kapjon.

Ebben az időszakban az ókori Rómában már rendeztek álarcos felvonulásokat.

Farsang ünnepéhez kötődik Magyarországon a népi színjátszás kialakulása.

Ilyenkor a fonóházakban minden este zajlott valamilyen vidám esemény, ekkor tartották a legtöbb lakodalmat.

Farsangi szokások:

Kiszehajtás: A lányok az előző évben férjhez ment menyecske ruháiba öltöztették a kiszét /szalmabábu/. Ezt a legközelebbi folyó, patak partján levetköztették, vízbe dobták, ebből jósoltak a férjhezmenetelükre.

Szalmabábut mindenhol égettek a tél temetésére.

Busójárás: A legismertebb alakoskodó szokás, amely a mai napig fennmaradt. A délszláv sokácok ezt a napot „Poklada”-nak, átváltozásnak, átöltözésnek nevezik. A tél és a tavasz küzdelmét játsszák el, természetesen a tavasz győzelmével.

Bakuszjárás: Felvidékre volt jellemző. Kecskébőrbe bújt álarcosok ijesztgették a lányokat, megtréfálták a falubelieket. Ál-bíró-sági tárgyalásokat tartottak, ahol a vádlottat bábu helyettesítette.

Balázsolás: A torokfájósokat ezen a névnapon parázsra vetett alma héjával megfüstölték, így üzték el a betegséget.

Gergelyjárás: Ilyenkor a diákok jelmezesen adományokat gyűjtöttek az iskola javára és

A kép forrása:
http://www.wallpaperbase.com/wallpapers/photography/carnival/carnival_3.jpg

új tanulókat toboroztak.

A befejező 3 napot „farsang farkának” nevezték, ez a vasárnapot, hétfőt és a húshagyó keddet foglalja magába.

Farsang vasárnap jellegzetes falujárómenet volt. Ennek az álarcos felvonulásnak tipikus figurái voltak a cigány, a koldus, a betyár, a borbély és a vándorkereskedő.

Farsang hétfőn zártkörű asszonymulatság zajlott a kocsmában.

Húshagyó kedden ál-lakodalmat, ál-temetést tartottak.

Mára már feledésbe merült az alábbi mondas: „Felkötjük a farsang farkát.”, amely a 3 napos mulatozást jelentette.

Hamvazószerdát követően 40 napig nem ettek húst, zsíros ételt.

Torkos csütörtökön 1 napra felfüggesztették a böjtöt, hogy a farsangi maradékot elfogyaszthassák. „Inkább a has fakaggyon, mintsem az étel megmaraggyon!”

Február 16-án, húshagyó kedden a nyugdíjas klub jelmezes bált rendez. Kössük fel a farsang farkát mi is!

Csiri

(Forrás: Balassa-Ortutay: Magyar Néprajz)

Gondolatok a szemétszállításról...

Az évezred elején 204 település - köztük Balatonberény - megalakította a Dél-Balaton és Sió Völgye Hulladékgazdálkodási Konzorciumot. Az unió azzal a feltétellel ítélte oda a konzorciumi támogatást, ha a települések a működés során elhasználódott eszközöket, gépeket, autókat lecserélik újra, pénzügyi alapot képeznek a hulladéklerakók rekultiválására és a hulladékkezelő létesítmények megújítására. Ez a rendszer a mai napig működik. A rossz hír az, hogy egyre drágábban.

Az átlagosan 40%-os díjemelés 7%-a a Zöldfok Zrt. működési költségnövekedése, az uniós pályázathoz kapcsolódó önkormányzati önrész hitelének visszafizetése 13% emelést jelent. Az árban arányait tekintve a legnagyobb emelést előidéző tényező az amortizációs költség, ez 20%-ot jelent. A környezetünk védelme, tisztasága, a hulladék kezelése nagyon fontos feladat, de ilyen áron? A balatonberényi polgárok esetében ez az áremelés már-már elviselhetetlen terhet jelent az amúgy is magas közüzemi díjak sorában.

A 2010. évi szemétszállítási szerződés megkötése során az elénk tárt rossz lehetőségek közül igyekeztünk a legkevésbé rosszat választani. 2009 évben 35 lakóegység kapott lehetőséget 60 l-es gyűjtőedény igénybevételeire. Az új rendelet alapján már 102 lakos választhatja ezt a megoldást. Várhatóan idén is kb. 35 fő kap majd mentességet a nem használt ingatlana után. A szociális alapon 50%-os kedvezményben részesülők száma a tavalyihoz hasonlóan majd 40 fő lesz. A kedvezményezettek száma 2010-ben elérheti a 140 főt. Véleményem szerint ez jelentős előrelépés az előző évekhez képest. A végleges megoldás a kihelyezett hulladék mennyiségének mérése lenne, ez azonban jelenleg nálunk technikailag nem megoldott. (Egyes vélemények szerint elképzelhető, hogy Magyarországon ekkor indul meg

a szemét vándorlása az egyik ingatlan előtt kirakott kukából a másikba, vagy a szomszéd utcába...)

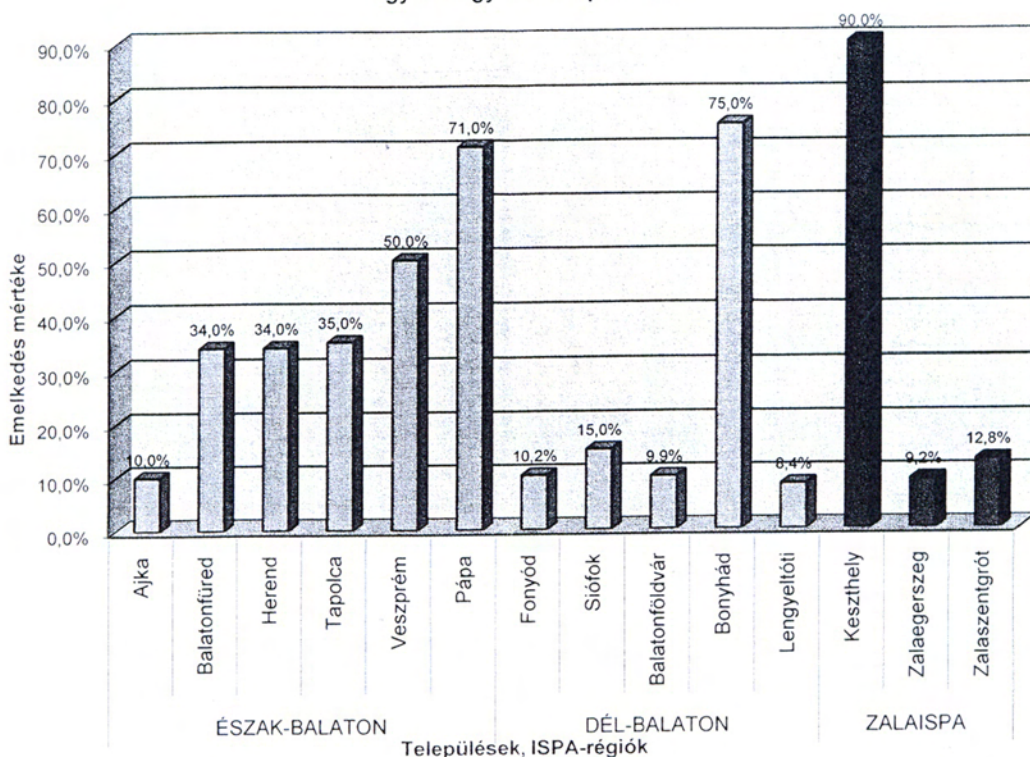
A ZÖLDFOK Zrt. jelenleg nem ösztönzi a lakosságot a hulladék szelektív gyűjtésére, komposztálására, mivel ez gazdasági érdekeivel ellentétes. A pályázat útján elnyert 4 db hulladékgyűjtő sziget kihelyezése is csak ígéret immáron 2 éve. Pedig a lakosság részéről igény lenne rá, a jelenlegiek kihasználtsága 100%-os, ürítésük azonban nem minden esetben történik időben.

Háztartási hulladék márpedig keletkezik - tehát van. Eljut a kukáig, a gyűjtőszigetekig vagy az udvar sarkában komposztálódva semmisíti meg önmagát. Kedden és pénteken a 60 vagy 110 l-es kukában kísétál az utcára és átalakul problémává. Szemtelenül magas áron zötykölődik el Ordacsehibe, ráadásul tetten érhető, hogy hol mászott fel a kukás autóra, ha kerekese kukában volt, akkor ellopják, mert szüretkor még használható guruló puttonyként. Ha nem a Zöldfoktól vettük tízezerért, akkor előfordulhat, hogy bánatában 70 cm magasról leesik és megreped.

Összevagyunk mi növe a szolgáltatóval? 2014-ig sajnos igen! Halkan mondom, a prókátorok már keresik a szikét és ha nem kerül sokba a műtét, biz' Isten, előjegyeztetjük magunkat...

Horváth László, polgármester

Hulladékkezelési díjemelések 2009.01.01. - 2009.12.31. között
(110 l/ürítés alapján) a Balaton körüli ISPA/KA programok egyes nagyobb településein

Határozat a nyugdíjas egyesület ülésén

Megtartotta éves első ülését a nyugdíjas egyesület. A téma fontosságára való tekintettel meghívást kapott rá a polgármester úr is, így az ülés kibővített volt. Tilesch József bevezetőjében köszöntötte a megjelenteket, majd javaslatot tett a napi-rendre. Egyetlen dolog megvitatását javasolta, melynek témája a 2009-es pótszilveszter. Elmondta, hogy a téma megtárgyalására azért kerül sor, mert elmúlt a 2009-es év. Ugyanakkor felhívta a figyelmet a téma fontosságára, és kérte a jelenlévők megfelelő aktivitását.

A téma komolyságát jelzi az is, hogy a komor hangulat oldása érdekében a vezetőség zenekarról is gondoskodott. Várható volt, hogy az ülés elhúzódik, így vacsoráról is

gondoskodtak. A tagság magáévá tette a fel-szólítást, mert így utólag is elmondható, hogy aktivitásban nem volt hiány. Egy-egy hozzászóló felszólalási szándékát pezsgős-üveg durranásával jelezte. Ebből adódóan esetenként nagy volt a hangzavar. Néha-néha emlékeztetett egy-egy parlamenti ülésre. Az aktívabbak felállva, helyzetüket változtatva lábdobogásukkal adtak hangsúlyt mondanivalójuknak. Az ülés pillanatnyi csendjét kihasználva Filóné kért szót, aki az üvegek fontosságáról beszélt, mindenekelőtt arról az esetről, ha azok a fejen vannak.

Az ülés végén határozathozatal következett. A jelenlévők úgy döntöttek, hogy a téma fontosságára való tekintettel 2011 januárjában visszatérnek rá. A döntés egyhangú volt.

Ujj Imre

A Művelődési Ház februári programja

Február 6. Polgárőr közgyűlés

Polgárőr Egyesület

Február 13. Valentin napi rendezvény

Ifi klub

Február 20. Gyermek Farsangi Bál

HAMI Óvoda, Iskola, Művelődési Ház

Február 16. Húshagyó keddi Maszkabál

Nyugdíjas Klub

Február 19. Közmeghallgatás

Február 21. Sakk verseny

Sakk szakosztály

Február 26. Egészség megőrzés előadás

Vöröskereszt

Február 27. Klub találkozó

Ifi klub

További pontosítás plakátokon! A programváltozás jogát a szervezők fenntartják!

Az új menetrenddel kapcsolatos észrevételeket várja az önkormányzat

Tisztelt Balatonberényiek és nyaralóingatlan-tulajdonosok!

Az új vasúti és autóbusz menetrenddel kapcsolatban több panasz is érkezett önkormányzatunkhoz.

Ezúton kérjük Önöket, hogy észrevételeiket juttassák el hozzánk, hogy azokat összegyűjtve tolmácsolhassuk az illetékeseknek.

Kérjük, panaszaiikkal forduljanak a Polgármesteri Hivatalban személyesen Horváth László polgármesterhez (tel: +36 30 401 6263, email: polgarmester@balatonbereny.hu), Horváth Péter alpolgármesterhez (tel: +36 30 348 4696, email: pet2.horvath@gmail.com) vagy bármelyik önkormányzati képviselőhöz.

Köszönettel:

*Balatonberény Község Önkormányzata képviselő-testülete nevében
Horváth László, polgármester*

Az Önkormányzat Képviselőtestülete értesíti a polgárokat, hogy 2010. február 19-én este 18.00. órakor a Művelődési Házban KÖZMEGHALLGATÁST tart.

Horváth László, polgármester

Vélemény

Az elmúlt esztendő második felében a „Tükörkép” hasonló című rovatában indokoltam, hogy egyenlőre miért nem írok a kiadványban. Természetesen az akkor közölt véleményem mellett most is kitartok! Viszont meglepődtem azon, hogy falunkban mennyien hiányolták írásaimat. Jártomban-keltemben többek is kértek a folytatásra. Sokáig gondolkodtam a kérések teljesítésén. Végül úgy döntöttem, hogy igent mondok és folytatom az írást, ami néhány hónappal ezelőtt megszakadt.

Még egyszer köszönöm a sok biztató szót.

Futó Elemér

Januári Balaton

Az ember, ha kinéz a jó meleg szoba ablakán, a látottak hatására önkéntelenül összehúzza magán a pulóvert. No, nem az elképzelt hidegtől, hisz a kinti hőmérő plusz négy fokot mutat, ami január első felében kellemesnek mondható. A ködösség, a nyirkosság, ami borzongató, ami rosszabb mint a száraz hideg, mert ha egy kis rést talál, bebújik az öltözet alá. Ez az apró kellemetlenség nem akadályozza annak, hogy kiadós sétát tegyen a Balaton partján, végig a szabadstrandon.

Köd üli meg a környéket. A szárazföld felett ritkább, a víz fölött valamivel sűrűbb. A szárazulatok ma éppen elég nedvesek, mert olvad a múlt napokban leesett hó utoljára. Autó alig jár kinn az úton. Az eldübörgő vonat után visszaálló csend megnyugtató, időnként a vadrécék hápogása töri meg. Távoli zajok sem hallatszanak, mert amire ide érnének, elvesznek a ködben. Kisétálok a drága pénzen épült, betonba ágyazott kőpartra. Most látszik igazán, hogy az építőknek a szemmértékük volt a vízmérték, ami elromolhatott, vagy a mester kancsalított. A part magasabb, mint a mögöttes terület, ahol az olvadékvíz apró tavacskákat képez. (Az illetékes erre is találna magyarázatot, ha megkérdeznék!) Valami élelmet találhatnak, mert 50-60 tőkésréce viribül bennük. A bátrabbja a villák előtt elnyúló árok vizét is átvizsgálja. Legtöbbjük már kiválasztotta párját és a kunkorgó farktollú színes gácsérok féltékenyen kerülgetik tojójukat. Lassú sétával indulok a parton. A tócsákban lévő récéktől talán 30 méterre. Kinyújtott nyakkal figyelnek, de látva a nyugodtságot, nem repülnek el. Part közelében befagyott a tó, csak a Kétfolyó torkolatától nyugatra egy jó rész nyitott, apró jégtáblák úszkálnak benne. Két kiskárókatona bukácsol, amint meglátnak, elrepülnek. Néhány,

messzi északról jött kerceréce viszont marad, nem zavartatják magukat. Érdekessége ezeknek a madaraknak az, hogy távoli otthonukban faodukban fészkelnek. Fiókáik onnan ugrálnak le. Szigeten egy szürke gém gubbaszt, talán a hetvenet is meghaladó, szunyókáló tőkésréce társaságában. Időnként, nagyobb foltokban a víz felett ritkul a köd, megmutatja kis időre mit takargat. Több mint 500 méter távolságra a nyíltvíz egy darabján hójégből másfél, két méteres torlaszt emeltek a szél hajtotta hullámok. Miért nem közvetlen a part előtt, miért a mélység fölött? Ki tudja? Néhány perc múlva újra szürkesség takarja el a látomást. A megsárgult gyeptakarót már csak apró foltokban fedik az egyre vékonyodó hófoltok. Közöttük peclesen sétálnak a szürkevarjak élelmet keresve. Ők gyanús pillantásokkal fogadják közeledtetet, majd 40-50 méterről szárnyra kapnak. Jó okuk van rá, hogy bizalmatlanok az emberek irányában. Fölöttük lévő fáról a távolabbira száll át egy nagy tarkaharkály, néhány cik, cik kiáltás kíséretében. A fű között sok a dióhéj, ami arra utal, hogy a hegyen, a házaknál lévő fakón valamennyi termés maradt. A vetési varjak leszedték, eddig elhozták, itt kopácsolták szét a héját. Kikötőben két evezős csónak, meg egy kisebb vitorlás árválkodik. Körülöttük talán reggel törhették be a vékony, hókásából fagyott jeget. Nappal kissé felenged a felülete, éjjel visszafagy. Visszadermedés előtt, nyomaiból ítélve süldő vidra látogatta meg az éjszakai kikötőt. A vízben hagyott, horgonyt jelző műanyag flakonok melletti nyíltvízű „ablakocskákon” lebukva tartott szemlét a jég alatt. Valószínű zsákmány nélkül távozott, mert ha kihozza a halat, annak nyomairól a jég árulkodik.

Keletről egyre hangosabb szürkevarjú károgás hallatszik, méltatlankodó, olyan hangon

mint amikor üldöznek valamit. Erre, az itt békésen sétálgató és szedegető társaik nyomában szárnyra kelnek és sűrű szárnycsapásokkal igyekeznek a hangok irányában. Talán három szusszanásnyi idő teltével meglátom a riadalom okozóját. Idetévedt egerész olyvet kergetnek hárman. Hozzájuk csatlakozott az itteni társaság. A kampóscsőrű ragadozó, visszafordul és ijedten menekül a túlerő elől, mihamar eltűnik a szem elől. Rövid idő múlásával visszatérnek a sajátjuknak tartott területet védő szürkék. Parkolóba autó áll be. Nyílik az ajtó és amire az idősebb külföldi házaspár lába érné a talajt kiszállás közben, kiugrik egy fekete kutya. Ritkán lehet a szabadban, mert örült futkosásba kezd. Amint

észrevesz, hozzám rohan körbe ugat. Mivel nem reagálok hebrencsségére, tovább száguld és elkerget minden madarat ami útjába kerül. Gazda és Felesége, szaporázva lépteiket, sietnek utána, közben visszaparancsoló szavakat kurjongatnak, egyenlőre kevés sikerrel. Lassan eltűnnek a ködben. A zavarást nem vették komolyan a récék, mert rövid idő teltével ott folytatják, ahol az imént abba hagyták.

Érdemes télen is sétát tenni a parton. Ha nyitott szemmel járunk és egy kicsit részletesebben megnézegetjük környezetünket, számtalan érdekességet fedezhetünk fel.

2010 januárja

Futó Elemér

Az Utókornak?!

Most, hogy tél van, talán egy kicsit több időnk van gondolkodni, merengeni az életem, a jövőn, s a múlton. A múlt: Kedves Berényiek!

Emlékeznek még azokra az időkre, mikor a régi tanácsháza udvarán jégverem állt? Vagy mikor a befagyott Balatonon mentek át a szemben lévő Keszthelyre lakodalomba? Mennyi-mennyi emlék tarkítja életünket! Amit talán ha Önök is úgy akarnak, akkor mi fiatalok is részesülhetünk, az egykori mindennapjaikból!

Azt hiszem, ezek a régi dolgok számunkra is érdekesek, tanulságosak lehetnének! Főleg azoknak, akik nem tősgyökeres berényiek! Itt, a víz körüli élmények is úgy gondolom, jelentős szerepet tölthettek be! Engedjék nekünk, hogy megismerjük falunkat, az itt élő embereket... hiszen most már mi is ide tartozunk!

Tudom, hogy akkor sem volt könnyű az élet, de biztos, hogy minden kornak megvan a maga szépsége... amiről jólesik beszélni, vagy ha fájó emlék... talán kicsit könnyebb, ha van kinek elmondani! Gondolom, most már tudják, mire szeretném kérni Önöket?! Meséljenek nekünk! Osszák meg velünk egykori élményeiket! Hogy volt, s mint volt...?

Ha kell, nagyon szívesen személyesen keresem fel azokat az embereket, akik úgy érzik, igenis minden ember számára mondanivalójuk van!

Vajon hogy élt egykoron a berényi ember? Megtudjuk? Önökön múlik! Tegyük még színesebbé újságunkat! S végül ne feledjék: a szó elszáll, de az írás megmarad! Megmarad nekünk, gyermekeinknek, s az ő gyermekeiknek...

Egyszóval: az Utókornak!

Czimbalek Andrea

„Nyelvében él a nemzet,”

A magyar öntudat felerősödése évek óta megfigyelhető hazánkban. Ez pozitív is addig, míg nem csak üres szólamokról van szó. Ennek ellenére egyetlen önmagát hazafinak, igaz magyarnak kikiáltótól sem hallottam, hogy harcba szállna a magyar nyelv szépségéért, annak népies vagy irodalmi változataért. Meggyalázásával viszont nap mint nap találkozom. Sajnos a trágárságok, ocsmány kifejezések, durva megnyilatkozások ugyanolyan mértékben fellelhetők a hétköznapi emberek szótárában, mint ahogyan azt a médiumok ontják magukból. Pedig nekik tájékoztatni, szórakoztatni, művelődtetni kellene, s nem mindegy, hogy milyen szóhasználatot teszik. Az újságírók, riporterek átsiklanak az alpári fogalmazások felett.

Lassan újra időszerűek lesznek Radnóti sorai:

„Oly korban éltem én e földön,
Mikor az ember úgy elaljasult,
Hogy önként, kéjjel ölt,

A szavaival ölte meg nemzeti kincsünket, az anyanyelvünket.

Csiri

Egy rosszmemlékű évforduló...

1961 évi búza aratás Balatonberényben

Fél évszázaddal ezelőtt, 1960. január első felében ellepték falunkat az agitátorok, tsz. tagságot toborzó aktivisták.

Az összes földtulajdonnal rendelkező helyi lakost felkeresték, s mindent latba vetve ecsetelték a nagyüzemi gazdálkodás előnyeit számukra.

Azok az agitátorok, akik a munkahelyükön több fizetésre, ill. a pártszervezetükben magasabb pozícióra pályáztak, mindent elkövettek annak érdekében, hogy minél több embert nyerjenek meg a tsz. tagságra.

A ráhatás eszköze a hangosbemondó volt, melyen többször is elhangzott azon személyeknek a neve, akik már aláírták a tsz-be való belépési nyilatkozatot. Munkájuk eredményesnek bizonyult, mert jó két hét alatt kb. 280 rendes tagot, meg 30 körüli pártfogó tagot szerveztek be.

Így már 1960. január 21-én megtarthatták az alakuló ülést. A tagság szinte minden tagja részt vett ezen a közgyűlésen, ahol a „Magyar Tenger” nevet kapta a termelőszövetkezet. Ezen a közgyűlésen választották meg id. Ángyán Ferencet tsz. elnöknek, Sárdi Ferencet elnök helyettesnek, valamint 11 tagú

vezetőséget, felügyelő- és ellenőrző bizottságot.

Alakuló ülést követően megkezdődött a nagyüzem szervezése. A faluban a nagyobb istállókat kisajátították – bérleti díj ellenében – a lovak számára. A háztáji gazdaságban ló nem maradhatott, így 25 pár lovat vásároltak fel a nagyüzem részére hatósági áron, melyet egyenlő részletekben, 4 év alatt fizettek csak ki. (Akkor egy jó ló az állatvásáron 8000-8500.-Ft. volt. El lehet képzelni, hogy fájt a szíve az állattartó gazdának, amikor hatósági árért – 4 év alatti kifizetéssel – kivezették a lovat az udvarából.)

Ezeket az állatokat hatósági állatorvos, a járási mezőgazdasági osztály, valamint a járási pártbizottság kiküldöttjei jelenlétében vizsgálták meg és javasolták átvételre.

A többi igáslovat vágóba le kellett adni.

Az alapító tsz. tagok közül már csak egy személy él Özv. Ifi Józsefné sz.: Kánya Ilona.

Eleinte munkaegységre mérték a teljesített munkát, ennek alapján részesültek a jövedelemből, mely takarmány és pénzből tevődött össze.

Aki állandó dolgozónak jelentkezett 1 kat.

hold, azaz 6000 m2 háztáji földet kaphatott, ha azelőtt is volt szőlője, ebből 400 n.öl szőlőt kérhetett.

Állandó dolgozónak az a férfi számított, aki évente 120 munkaegységet teljesített, nő pedig 80-at.

A kezdeti sűrűlódások megvoltak, emiatt sokan ott is hagyták a tsz.-t. (A fiatalok ekkor kezdték elhagyni szülőfalujukat, és a városban próbáltak munkát keresni. Berény elnéptelenedése tulajdonképpen már ekkor elkezdődött.)

Azonban a tsz. tagság azon része - akik 45, de inkább 50 év felettiek voltak – a termelőszövetkezeti közös munkát vállalta és végezte. A férfiaknak 70 évig, a nőknek 65 éves korig kellett dolgozni, azután mehetek csak nyugdíjba. Ők havi 260.-Ft járadékot kaptak havonta, házastársuk pedig 40.-Ft házastársi pótlékot kapott.

Mivel - általában – minden családban a családfő lépett be, akik többségükben a múlt század elején születtek, nem sokáig dolgoztak a termelőszövetkezetben. Erre nem is volt már olyan nagy igény, mert a fejlődés folyamán a gépesítés olyan nagy mértékű lett, hogy szinte mindent már azzal végeztek (vegyszerezés, szántás, tárcsázás, vetés, stb.). A kezdeti nehézségek ellenére, ha Balatonberény önálló tsz. maradhatott volna, tisztos jövedelmet tudott volna biztosítani a dolgozói számára, mert nagyon jól működő tsz. volt. Az 1960-as év pedig rendkívülinek számított, az időjárásnak köszönhetően kiugróan magas volt a termés.

Ugyanis a tsz.-eket: Balatonberényt, Balatonszentgyörgyöt, Holládot, Tikost és Vörsöt – felsőbb utasításra – összevonták battyánpusztai székhellyel. A tsz. új nevet is kapott „Dél-Balaton” Mg. Tsz.

Balatonberény, így már csak üzemegységként működött, egy üzemegység vezetővel és egy fő üzemegység adminisztrátorral. Az üzemegységet 1968. július 1-el megszüntették, s központi irányítással működött tovább.

Ma már alig tudunk létezéséről, tevékenységéről, hisz Berényből is csak tán 1 alkalmazottja van a jelenlegi tsz.-nek. Ha úgy lenne, mint a kezdet kezdetén, akkor sem hiszem, hogy a ma élő fiatalok közül (a nagy munka-

nélküliség ellenére) senki nem szeretne gyakorlat munkásként, kocsisként, aratóként, trágyarakóként dolgozni a termelőszövetkezetben. A másik pedig – mint fentebb említettem –, hogy felváltották az emberi erőt a modern gépek, s így már csak kombájn-, traktor-, szárítógép-, stb. kezelőre (vezetőre) van szükség. Még hosszasan lehetne írni a tsz. kezdeti működéséről, vagy a munkaegység értékéről, stb., de ennyiben próbáltam összesűríteni a Balatonberényi Tükörkép olvasói számára ezt az évfordulót, mely az idősebb generáció számára nem éppen jó élményeket elevenít fel.

Kovács Ilona

Van egy székesfehérvári szociális otthonban lakó 80-as éveikhez közeledő barátnőm, aki sok problémája mellett vidám, és gondolatait versben írja le. Őt Harsányi Imrénének, Áginak hívják. Íme egy verse:

Búcsú a 13. havi nyugdíjunktól

Fájdalmas a búcsú mindig.
Főleg hogyha minket érint
Bár nem személy, de sajnáljuk
Hogy megcsappant a nyugdíjünk.

A tizenharmadik havit!...
Sajnos rajtunk már nem javít
Rossz vezetők elrabolták
Spórolni kell nagyon, mondták!

Ifjú volt még csak öt éves
S reá fogták, léte téves
Temethetjük, mint egy hullát
Eztán kapunk egy nagy nullát

Ez lett a mi havi bajunk
Kiegészítést nem kapunk
Kell az összeg fűre, fára
Minisztterek kocsijára

Bankszámlájuk gyarapodik
Országunk meg sorvadozik
Új zenekart! Telik rája
Hegedűre – gordonkára!

Eőry Béláné

Régi berényi történetek

Varga Kálmán (Risza) elmondott emlékeiből

Mária Terézia királynő uralkodása idején 1765-ben kiadott Urbárium (minden helyiségre kiadott törvény a jobbágyok kötelességeiről és jogairól) büntetés terhe mellett megtiltotta bármely fegyverrel való vadászatot a hűbérúr területén.

A kiadott rendelet esetében is igaz az a régi mondás: a törvényt azért alkották, alkotják, hogy legyen mit megszegni. A parasztkultúrákban természetes volt a faluban, hogy mindig volt egy-két lakos, aki megszegte a törvényt, engedély nélkül vadászott, rabsickodott.

Ez a szokás szinte napjainkig dívik. Elsősorban lószőrből font nagy madzaghurokkal fogtak szárnyasokat, fűrjet, foglyot, fácánt. Hurkot raktak még ürgének, üregi nyúlnak, őznek, néha szarvasnak is.

A hurkozásnak volt egy hátránya. A megfogott szárnyas, kisvad a hurokban kínlódva felhívta a róka figyelmét és előfordult, mire ment a rabsic a kirakott hurokhoz, már hült helyét lelte az óhajtott vadnak.

A löfegyverek elterjedésével nagyarányú vadpusztítás kezdődött. Bár a puska lövéshangja elárulta a használóját, a rabsicot is. Az erdész, mire a helyszínre ért a rabsicok az elejtett vaddal már távoztak. De többször előfordult a tettenérés során, hogy tűzpárbajra került a sor.

Ennyi bevezető után Kálmán bá' történetét közöljük, ami már szinte történelem.

„Az apám (sz. Varga László) és az öregapám (sz. Varga Kelemen) mindketten rabsickodtak. Akkor még bőven volt vad az erdőben és a szőlőhegyen.

A szőlőhegyi pincéknél (a bokrosi úton van) volt eldugva két elöltöltős puska. (Ezek még az 1800-as évekből valók.) Puskaport lehetett szerezni, de az ólomgolyókat maguk készítették a következőképpen:

A faluban és a környező településeken működő szódásoktól a szódásüveg ólom fejét, ami már rossz volt, elkérték. Otthon feldarabolták kisebb darabokra és egy bádóg dobozban a sparhelyt (tűzhely) középső levehető karikájának a helyére tették. Előtte különböző vastagságú nád-darabokat készítettek. A tűzhelyen megolvadt ólmot a nád-darabokba öntötték bele. Az ólom lehűlése után a nádat letörték a kiöntött ólomhengerekről. Metszőollóval olyan hosszúra kellett vagdalni, mit az ólom vastagsága.

Korábban már készítettek egy régi tűzhely platnijából (tűzhelyborító fémlap) egy fogantyúval ellátott lapot. A méretre vágott ólomdarabokat felrakták a meleg tűzhely platnijára, majd a fogantyús öntvénylappal körkörös mozgással gömb alakúra formálták.

Időnként kiválogatták a kész darabokat a félkészeket tovább formálták.”

Kálmán bácsi még évtizedekig rabsickodott elei elöltöltős puskájával. Főleg a magas parton nagy számban előforduló kiniglire (üregi nyúl) vadászott.

A lőtt vadat és a puskát a sikeres vadászat után elrejtette egy megfelelő bokor alá, majd este vagy kora hajnalban ment ki a zsákmányért és a puskáért.

E.B.L.A.

Picurkám!

Születés- és névnapod alkalmából

szeretettel gratulálok,

és gazdag, eredményes életet

kívánok.

Nagyapa

Marcipán és a kunyerálás

Marcipán jól néz ki. Mindenki láthatja, hogy meglehetősen jól van tartva. Ez természetesen nagy részben édesanyámnak köszönhető, aki különös gonddal válogatja és készíti el kutyuskánk mindennapi eledelét.

Jó étvágya is van, nemigen válogat, szinte mindent megeszik. Bár kétségtelenül előnyben részesíti azon ételeket, amelyek egy kis házkoszttal is meg vannak bolondítva. Már csak az íze kedvéért is...

Tehát éhezéstről szó sincs.

Mégis, ha ennivalót lát nálunk, vagy evés közben a közelünkben van, esetleg főzés közben épp a konyhában tartózkodik, azonnal kuncsorogni kezd. Odajön és először csak hozzánk simul, finoman jelezve, hogy ő is itt van ám, reá is illene gondolni. Ennél a résznél még mindannyian erősek vagyunk.

Ha mindez hatástalan, a következő felvonás, hogy leül elénk, ránk emeli fátyolos tekintetét, és éhező, kivert kutya képpel néz ránk, mint aki már napok óta nem evett egy falatot sem...

Na, innentől adódnak édesanyám és köztem a jelentős különbségek. Jómagam, aki már Marcipán hozzánk kerülése idején alaposan kiműveltem magam a kutyák nevelését illetően, a szakirodalomból pontosan tudom, hogy nem tanácsos, sőt kifejezetten tiltott dolog egy ebnek adni az ételünkből, és hagyni, hogy csorgó nyállal dörgölőzzön hozzánk, étkezéseink alatt. Vagyis zsenge ifjúkorától arra igyekeztem szoktatni Marcipánunkat, hogy ne is próbálkozzon a kunyerálással.

Már-már nem csekély eredményeket sikerült elérnem e téren, és elégedetten hátra is dőlhettem volna, ha nem lenne egy kerékkötője áldozatos fáradozásaimnak. E személy nem más, mint az a szülőm, aki engemet a világra hozott. Ő ugyanis következetes aknamunkával szépen leszoktatta kutyulinkat az intelligens, felnőtt ebhez méltó viselkedésről, mondván, hogy hogy vagyok képes én elnézni, hogy Marcipán ilyen esengő szemekkel tekint miránk. Hát, hiszen látszik rajta, hogy éhes! Ami, kérem szépen, egy képtelenség, mivel nemrég reggelizett...

Próbáltam édesszülémnek szépen elmagyarázni, hogy Marcipán már nagy kiskutya, és egyáltalán nem veszi ki jól magát, hogy ebédnél odabújik hozzá, hiszen méreténél fogva gyakorlatilag az asztalról is ehetne állva, ha terítenénk neki. Tudományos érveket sorakoztattam fel mondandóm alátámasztására, de mind hiába. Valahogy mindig úgy jöttem ki a dologból, hogy még én vagyok a szívtelen gazda, aki hagyná éhezni a kutyáját!

A helyzetet Marcipán oldotta meg végül, aki hajlandó volt némi kompromisszumra a családi béke érdekében. Éles eszével ugyanis rövid időn belül elsajátította, hogy tőlem teljesen hiábavaló kuncsorognia, nem várhat csemegét az asztalról. Édesanyám viszont ebből következően minden finomság forrásává vált, így rajta gyakorolja kolduló tudományát.

Bató Bernadett

Bató Elemérnének

"Nem kívánok egyéb átkot,
egyél meg egy hekto mákot.
Minden nap csak 1-1 szemet,
addíg élj míg meg nem eszed!"

Boldog születésnapot kíván:
a család apraja-nagyja

A Balatonberény az
Idősekért és a
Gyermekekért
Alapítvány ezúton
mond köszönetet a
kapott adományokért
minden kedves
támogatónak!

Balatonberényi lakos Pécs város díszpolgára

Manapság a lakosság számának nagy mértékű csökkenését tapasztaljuk, így van ez a vidéki kistelepüléseken is, és ez alól sajnos községünk sem kivétel.

A gyermekek születésének száma minimálisra csökkent 1-2 fő évente, míg a halálozások száma ennek sokszorosát teszi ki. A fiatalok munkalehetőség hiányában sajnos kénytelenek abba a városba költözni, ahol végzettségüknek megfelelő munkát találnak. Ennek eredményeként a falvak népessége egyre fogy, bezárnak az iskolák, óvodák, elsorvad a kulturális élet és a közösség. Ezt a folyamatot meg kell állítani. Tudom, hogy nem egyszerű, de ha erre kormányzati és főleg helyi akarat is megvan, akkor nem lehetetlen. Ez legyen az elkövetkező évek feladata. Szerencsére arra is van példa, hogy új lakosokkal gyarapodik községünk. Különösen öröm, ha olyan embereket köszönhetünk immár berényi állandó lakosként, mint Dr. Lantos Ferencet és feleségét Apagyi Máriát. Bár eddig minden Pécshez kötötte őket, most mégis Balatonberényt választották végleges otthonuknak. Döntésükben közrejátszott a Balaton szeretete, valamint az, hogy községünket vonzónak, rendezettnek és élhetőnek ismerték meg, amire mi büszkéek lehetünk.

Lantos Ferenc, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, képzőművész, művészetpedagógus, felesége zongoraművész, zongoratanár.

Számos kitüntető cím birtokosai, így Lantos Ferenc 1965-ben a Pécs-Baranya Művészeti Díját, 1978-ban a Pécs Város Művészeti Díjat, 1981-ben Baranya Megyei Közművelődési Díjat, 1993-ban Munkácsy Mihály-díjat, 2007-ben Magyar Köztársaság Kiváló Művésze Díjat kapott. 2009-ben Pécs város díszpolgárává választották.

Apagyi Máriát 1976-ban a Népművelési Intézet nívódíjban, 1981-ben Kiváló pedagógus elismerésben, 1991-ben Weiner Leo díjjal tüntették ki.

1998-ban mindketten megkapták a Pro Civitate kitüntetést, pedagógiai munkásságukért.

Ezen kívül Pécsen létrehozták a Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskolát, mely a mai napig kiválóan működik.

A templomba járók már ismerhetik őket, hisz Mária a szombat esti miséken rendszeresen orgonál.

Nagy tapasztalattal rendelkeznek az oktatás, pedagógia területén, amit nem szabad kihasználatlanul hagyni, bár már tanítani aktívan nem akarnak, de tapasztalataikat, tanácsaikat szívesen megosztják az érdeklődőkkel. Tudom, hogy élénken foglalkoznak egy sajátos művészeti tábor létrehozásának gondolatával Balatonberényben, mely ha megvalósulna abból csak a falu profitálhatna. Ne hagyjuk kihasználatlanul ezeket a lehetőségeket.

Befejezésül kívánom mindkettőjüknek, hogy legyen még sokáig békés, boldog otthonuk Balatonberény, munkáságukkal gazdagítsák maguk és községünk jó hírnevét.

Gazda János

Kristóf Liliánának

"Ezen a napon neked nyílik minden
virág,
Ezen a napon tiéd az egész világ.
Ilyenkor te vagy a legboldogabb,
és persze mindenkinek a
legfontosabb.
Fújd el a gyertyát kérlek,
ezzel kilenc éves lettél tényleg!"

Boldog születésnapot!
anya, apa, papa, mama

Könyvajánló

Engedjék meg a kedves olvasók, hogy megosszam Önökkel, Veletek az utóbbi időkből olvasott könyvek élményeit. Teszem ezt azért is, mert ha jól emlékszem, volt erre szándék, hogy a Berényi Tükörképben indulna ilyen „rovat”. Ez idáig még nem érkezett könyvajánló cikk, most én megteszem az első lépést ez irányba. Talán lesznek követők, ha nem, az sem baj.

Jó és hasznos időtöltés az olvasás, Wass Albert könyveivel hamarabb telik az idő.

Aki már olvasott Wass Alberttől (1908-1998 erdélyi magyar író) az tudja, hogy írásai nem a humoros könyvek szekcióját erősítik. Művei Erdély szomorú történetéről, erdélyi emberek sorsáról szólnak.

Talán csak az Elvásik a veres csillag és a Tizenhárom almafa című regénye kivétel ez alól.

Az Elvásik a veres csillag regénye nemcsak a szerző mókás, könnyed hangvétele miatt szórakoztató, hanem a karakterek önmagukban is, így a főszereplő Tánzos Csuda Mózes, a muszka komisszár és a hozzájuk kapcsolt történetek is olyan élményt nyújtanak, hogy sokáig emlegetse, aki olvasta.

Ugyan így emlékezetes marad a tipikus székely nyelvezet, a székely köszöntések és még a finom, ízes káromkodások is. A regény főszereplője Tánzos Csuda Mózes az egyszerű székely parasztember, a regényben vadőr, aki a háborút is megjárta és tapasztalatait próbálja a maga hasznára fordítani és túlélni a székelyek számára rettenetes időket.

Egy kis ízelítő a regényből ahogy Mócsi (a főszereplő) köszönti a muszka komisszárt „Hozta az Anti minálunk a dicsőséges Szovjet birodalom nagytekintetű kiküldöttét! Szavalt lelkesen. Ragyogja be a fényes napsugár lába nyomát inentől akár Óperenciáig, s még azon is túl ha lehet, a mi nagy örömünkre.

A cifra székely beszédet persze nem értette a moszkovita uraság, s úgy elérzékenyült tőle... Bátorság elvtárs- zengte meghatódottan...

Sze nem félünk mi - nyugtatta meg Mócsi - minek is félnénk, ameddig ilyen derék elvtárs urak viselik gondunkat abban a fölséges Muszkaországban, mint teszem azt a fő-komisszár elvtárs úr, igaz-e? A két brassói összenézett a komisszár háta megett, s a jegyző is nyelt egy nagyot. És sietve megakasztotta a további szóáradatot...”

A tizenhárom almafa című regényében folytatódik Tánzos Csuda Mózes és családjának

története.

Stílusában, nyelvezetében, hangulatában hasonlít az Elvásik a veres csillag c. regényéhez.

Wass Albert a magyar nyelv, különösen az erdélyi szókincs nagy tehetségű kiváló művelője.

Wass Albertről és munkásságáról az utóbbi időben már többször hallani lehet a médiában, de meggyőződésem, hogy nem eleget. Már régóta ott lenne a helye az irodalomkönyvek tananyagaiban.

Sokan az ő könyvei olvasása után kapnak magyarázatot arra, hogyan románosodtak el az évszázados magyar települések.

Jó szívvel merem ajánlani írásait, különösen ajánlom azoknak akik a szégyenteljes 2004. december 5-i népszavazáson megtagadták magyar testvéreinktől a lehetőséget, hogy újra magyar állampolgárok lehessenek. Olvasásuk el Wass Albert műveit, ezáltal érthetőbb lesz, hogy mit éltek át, mit éreztek a Trianoni gyalázat után az országból kiszakított magyarok és legalább magukban kérjenek bocsánatot. Bízom abban, hogy sikerült felkeltenem az olvasók érdeklődését és nem mennek el érdektelenül, szenvtelenül a könyvtárak és könyvesboltok polcai mellett és hazavisznek otthonaikba egy kis Wass Albert lelkeséget.

S ha az ajánlott két regényt elolvasták és megszeretik Wass Albertet, folytatásként ajánlanék még a műveiből a teljesség igénye nélkül: Kard és Kasza (sokak szerint a fő műve), Adjátok vissza a hegyeimet, Elvész a nyom, A kastély árnyékában, Egyedül a világ ellen, Vérben és viharban....

Befejezésül ismerjék meg, ahogy Jókai Anna vall az íróról "Vannak olyan írók akiknek életműve míg élnek roppant fontosnak tűnik, mindenki körültáncolja őket, a sznobok imádatát zengik, s míg haláluk után öt perccel már nincsenek sehol. Kiejti őket a nemzet az emlékezetéből. És létezik ennek az ellenkezője is, hogy akár évtizedekre is elhallgattatnak valakit, de művésze, az eszmeisége mint bűvópatak egyszerre csak hirtelen felszínre tör, s művei beköltöznek az emberi szívekbe. Wass Alberttel is ez történt."

Ezek után már csak jó szórakozást kívánok a könyvekhez, biztos vagyok benne ha a televízió helyett az olvasást választják, nem fogják megbánni.

Tisztelettel: Gazda Jánosné

S Z I L Á N K O K

Vonaton Keszthely felé

- Szoktad olvasni a helyi újságot? Tudod, hogy épp most decemberben lett két éves a Balatonberényi Tükörkép?
- Persze, mindig elolvasom. Jó dolog, hogy helybe hozzák és még csak fizetni sem kell érte. Úgy tudom, még mindig a Szerkesztők viselnek minden költséget.
- Költséget és munkát... ingyért. Hihetetlen, hogy ilyen fiatalok is vannak ebben a mai világban. Támogatni kellene őket, ezt az újságot!
- Te ismered azt a jóképű berényi fiút, aki olyan híres motoros? Közép-Európa bajnok, négyszeres magyar bajnok... meg vagy tíz országban veresenyezett?
- Nem ismerem. Meglepődtem a cikken: A legismertebb berényi. Én minden sporthírt rendszeresen hallgatok-nézek, de még sosem hallottam róla. Az ilyen nagyszerű fiatalokat minden berényinek ismernie kellene és büszkének lenni rá!

A boltból hazafelé

- Szerbusz, há' mégse gyütté' el az idősök napjára! Sajnálhatod, itt volt a Lovai László, aki a Budapest TV-ben azokat a szép nótákat szokta énekelni. Kívánságra, telefonhívásra...
- Tényleg? Hát akkor tényleg kár... De máskor olyan hangos volt a zene, hogy belefájdult a fejem, egész éjjel hasogatott... Most milyen volt?
- Most is igen hangos... Az az igazság, nem öregeknek való... Jövőre én se megyek el.

A vörsi templomban

Ádvent harmadik vasárnapján is hatalmas tömeg tolongott az országos hírűvé emelkedett „betlehem” körül. Buszokkal, személyautókkal érkeztek az emberek az ország távoli pontjairól is. A szentmisén az ünnepvárás áhítatát, a közös éneklésben az együttlét jóleső érzését sugározták az arcok.

Mise után még nézelődtek, keresgéltek, gyönyörködtek az emberek és ki-ki beírt néhány sort az emlékkönyvbe.

Egy idős bácsi ír, ír, sokat ír... aztán hálatalt arccal, hazaindulás előtt leül még egy székre.

Egy középkorú vörsi asszony elolvassa az írást, aztán barátkozó mosollyal odamegy hozzá.

- Köszönjük szépen az örvendező, dicsérő bejegyzést – mondja szeretettel.

Az idős úr ránéz, tisztelettel megfogja a kezét és megcsókolja.

- Én köszönöm maguknak, kedvesem, amit itt átéltem és megtapasztaltam. 86 éves vagyok, Budapesten élek és ott a zajban, tömegben, rohanásban igen hiányzik nekem a régi szép karácsonyok áhítata. Itt most megtaláltam. Megnyugodva és igen boldogan megyek haza, hogy vidéken él még a hit, és a falusi emberek őrzik a szép magyar hagyományokat... és továbbadják, hogy megmaradjunk... magyarnak.

A berényi templomban

A mi templomunk is ragyogott, a mi karácsonyunk is gyönyörű volt. Örömmel és hálával mondunk köszönetet ádventünkért és karácsonyunkért:

- a három hajnali miséért
- a hét Szent Család együttlétéért
- a templom kitakarításáért
- a gyönyörű karácsonyfákért (kivágás, helyhez szállítás, feldíszítés és eltakarítás)
- a gondnal, szeretettel összeállított „betlehemért”
- a zengő orgonaszóért
- a szép kórus és magánénekekért
- az atya kitartásáért, fáradhatatlan szolgálataiért

Tóth Lajosné

Kedves 60 év feletti nyugdíjas társaim!

Gyakran előfordul velem, hogy nem jut eszembe egy fontos dolog, csak esetleg a következő napon.

Az is gyakori, hogy nem tudom, miért mentem a spájzba. Egy fontos dolgot szeretnék mondani a férjemnek, de már mire hozzá elérek, elfelejttem.

Fel kell írni mindig egy papírra, hogy mit kell venni a boltban. Na, gondolom, most nem tudok semmit elfelejteni. Igen ám, de kis idő múlva a vásárláskor veszem észre, hogy a papírt otthon felejtettem.

Gondolom, ezzel a problémával nem vagyok egyedül.

Találtam a könyveink között egy régi:

Számtani példatár

Az elemi népiskolák IV. osztálya számára. (Ára 5 pengő)

Dátum nem található rajta, de az 1900-as évek elején adhatták ki.

Ebben a könyvben találtam nagyon jó fejben számolási példákat és régi mértékegységekkel készült feladatokat. Én már többet is megoldottam, jó gondolkodás javító és koncentráló feladatok.

Kérem, akinek van ideje és kedve – a számológépeket a fiókba kell tenni – számolja ki a feladatokat.

1. a pénztáros kifizetett egyenként 328 K-t, 408 K-t, 898 K-t. Ha mindenik csomó pénzhez külön-külön még egy koronást tesz, hány K lesz mindegyik összegből? Mennyi lesz mindegyik összegből, ha elvesz belőle egy-egy tízkoronást? (az eredeti koronákkal számolva)
2. A pénztáros egy-egy tekercsbe göngyöl 100 db 10 koronás aranyat, 50 db kétkoronást, 50 db koronást, 50 db húszfillérest. Mennyi pénz van mindegyik tekercsben?
3. Számoljunk 30-asával, 60-asával, 90-esével 100-1000-ig és vissza!
4. Adjunk 140-hez 140-et mindaddig, amíg 980-at kapunk!
5. Számoljunk 70-esével 300-tól 1000-ig!

Jó kikapcsolódást és gondolkodást.
(Folytatása következik.)

Eőry Béláné

Kányádi Sándor: A jámbor medve (részlet)

Februárban föl szokott
ébredni a medve,
s elindul a barlangból,
lassan lépegetve.

Úgy lépeget, mint aki
nincs mezítláb szokva,
s karjaival kalimpál,
folyton kapaszkodva.

Nem is csoda, szegénynek
érzékeny a talpa,
kivékonyult, télen át
álmában is nyalta.

Álmos is meg gyöngye is
ilyenkor a medve.
Lézeng, cselleng egy kicsit,
ha volna mit, enne.

De csak azért jön elő,
lássa, mi a dolga.

Ha süt a nap, visszamegy,
mert a nap csalóka,

hátra még az igazi
zimankós hadd-el-hadd,
hátra még a tél java:
kíméljük a talpat.

Ha pedig az idő zord,
künn marad a medve.
Itt a tavasz, amire
visszaszenderedne.

Legénykedik csak a tél,
mutatja hatalmát,
holott nyíltni készülnek
a rügyek s a barkák.

Künn marad a medve, és
talpát nem kímélve,
elcammog a még jeges
kis patak vizére.

Népdal

Négy esztendővel ezelőtt megjelent a *Keszthelyi gazdász énekeskönyv* Szabó István professzor úr szerkesztésében, az Egyetem kiadványaként. Amint kiderült, más foglalkozások énekeit is ismertetik és a Balatonról szóló dalokat. Szerkesztő jóvoltából karácsonyra kaptam egy példányt. Az egymást követő ünnepnapokon nem csak a testi, hanem lelki táplálékból is többet vesz magához az ember gyereke. Az utóbbihoz, véleményem szerint, az olvasás is hozzá tartozik.

Nem csak a kottája és szövege van meg a daloknak, hanem némelyik keletkezésének története is. Meglepődve dúdolom az énekeskönyvben közölt, egyik közismert dalt.

Széles a Balaton vize...

*Széles a Balaton vize, keskeny a hid rajta
Ne menj arra kisangyalom, mert leesel róla
Nem esek, nem esek, én Balaton vizébe
Inkább esek kisangyalom véled szerelembe*

*Balatoni kikötőben megáll a gőzhajó
Árbocára ki van tűzve a nemzeti zászló
Fújja a szél fújja, mindig az is arra fújja,
Ahonnan a kisangyalom a gyorsvonat hozza*

*A múlt éjjel kisangyalom, de rosszat álmodtam,
Kesejlábú kispej lovam kárba bocsájtottam.
Rám is becsültették ezt a sűrű kerek erdőt,
Meggfogadtam, hogy Keszthelyen nem tartok szeretőt*

Az ismertetéséből kiderül, hogy 1906-ban Bartók Béla Balatonberényben gyűjtötte, majd Tolnay Klári többször énekelte és így vált népszerűvé.

Mint mondani szokás, "megér egy misét" az is, hogy mikor keletkezhetett a nóta. Az elmúlt kettőszáz esztendőre visszatekintve, ha nem is teljes, de részleges választ kapunk, az akkor élt krónikásoktól.

Az 1800-as évek első feléig, ha valaki Keszthelyre ment, vagy onnan jött, Fenékpusztá és Bottyánpusztá (Szaller ház) közötti közel 2 km-es utat komppal tette meg. Ekkor még nem volt Kis Balaton, a területet a nagy tó egyik öbleként tartották számon. Mások mellett ezt az időt Kövér János vörsei plébános írásából is megismerhetjük. (Tóth Dénes: Vörs története 2002) Szerzőnk panaszkodik a kompokon való átkelésre: (...) *Hát még a révészek gorombasága? Olly embertelenek voltak ezek, hogy a készfizetés mellett is óraszámra uraltatták magokat. Hát még a sok tolongás, mikor a hajóhoz férhetésért tsaknem vízbe hányták egymást.* (...)

A viteldíjat pontosan mindenre és mindenkire meghatározták és ezüstben kellett leróni (Móricz Béla: Régi balatoni révek 1965. Helik. Könyvt. {Kézirat}) *Egy személy 1 krajcár (kr); Egy marha ha nincs befogva 4 kr. Egy rövid szekér üres, vagy terhes 2 lóval, 7 kr. Egy hosszú szekér üres, vagy terhes 2 lóval, 10 kr. Egy magasan, szalmával, gabonával terhes szekér 20 kr. Egy sertés, birka, etc. 2 kr. Egy hintó üres, vagy terhes 30 kr. Gyapjával magasan terhelt szekér, 30 kr. Egy zsák gabona 2 kr.*

Plébános úr a továbbiakban leírja, (I.m.) hogy 1834 és 1837 közötti években óriási szárazság volt. A Balaton vízszintje 4 lábat (126 cm) apadt a Fenéki vízmércén mérve. Sajkajárásnál {Kompjárás F.E.} *a víz úgy elfogyott, hogy a töltést mind Szala, mind Somogy felül majdsaknem minden héten bellebb-bellebb kellett a mélyvíz felé tölteni, de be is töltötték, úgy, hogy a sajka 3, vagyis három pertz alatt a túlsó partra érhetett.* Ekkor fogalmazódott meg, hogy a szárazság alakította "balatoni szűkületben" hidat kell építeni. *És az első czölömpöt leverték 20-a Maji, 1837.* Közben vége lett a szárazságnak és jött az áradás, ami a munkákat hátráltatta. A hídhoz vezető, a Balaton medrébe készített töltés alá 75000 kéve rőzsét raktak és másodjára is meg kellett erősíteni a magas vízállás miatt. (I.m.) *Elkészült még is 1839-ben Mártiusban, úgy, hogy az első átmenetel volt rajta 2-ik Mártiusban délután, minden ünnepség nélkül. Az első átmenő volt egy disznókereskedő a fókájával, második egy Tikász, kik véletlenül akkor értek. Áldás, ditsőség és örök jutalom mindazoknak, kik elősegítették, mert (van) "Híd a Baltonyon".*

Ekkor még a Zala folyó Hidvégpusztánál ömlött a Balatonba és a rajta átvezető híd a Zala-híd. Az itteni, tehát Fenéknél készült híd a Balaton hídja! (1922 év után, amikor a Zala folyó medrét meghosszabbították a jelenlegi torkolatig, akkor lett Zala híd.)

A Kisfaludy gőzös 1846-ban kötött ki Keszthelyen. Valószínű többen elmentek a soha nem látott gőzöst megcsodálni. Nem sokkal utána, 1863-ban megindult a vasúti forgalom. Mindhárom nem mindennapi eseményt foglalták egy dalban, a Balatonberényi nótázók.

Futó Elemér

Horoszkóp

MÉRLEG (09. 23. – 10. 22.) Kezdetekben a legnagyobb odafigyelést a család és a szereteti igénylik. Ha képes harmóniát teremteni már mindent megtett, hogy ez az év is gördülékenyen haladjon tovább. Próbáljon meg rugalmasan alkalmazkodni. Hagyja a mindennapi rutint és kezdjen új szokások után nézni. Barátaival rengeteget foglalkozik, ez évben is rengeteg összejövételben lehet része. Egyre gyakrabban fog külföldre utazni, ahol akár életre szóló barátságok is köthetnek. Uralkodni vágyása mellett az éleseszűségéből adódó elismeréseket szereti mindenki vel tudatni. Szerelmi életében változás történik, ami nem feltétlenül jelent majd rosszat. Folyamatosan szabadságra vágyik, de lehet azt egy új kapcsolatban találja majd meg. Óvatosan bánjon pénzével, mert hajlamos a túlköltekezésre, főleg, ha saját magáról van szó.

SKORPIÓ (10. 23 – 11. 22.) Próbálja megtalálni az arany közép utat, mind a barátságban, mind a magánéletben, de legfőképpen a költekezésben, ugyanis jelentős pénz elvesztésre számíthat. Munkahelyén egyre jobb beosztásba kerülhet, felsőbb vezetőkkal igen jó kapcsolatot alakíthat ki. Jó kommunikációs képességével képes elcsábítani bárkit, ez azonban elismerést önmagában nem hoz. Önmagán és kapcsolatain is változtatni kell. Ideje átgondolni mi is a fontos számára. Figyeljen oda egészségére és ha megbetegszik azonnal forduljon orvoshoz. Mozgásszervi megbetegedése is lehet, ekkor viszont bátran próbáljon ki természetgyógyászatot.

NYILAS (11. 23 – 12. 21.) Új lehetőségek nyílnak meg kapcsolatépítése terén, amelyek segítenek a kapcsolat elmélyítésében, valamint az összetartó kötelékek megerősítésében. Hagyjon időt magának, hogy az elmúlt idők eseményeit feldolgozza, s eredményeként tapasztalatokkal bővelkedjen. Uralkodjon magán és ne akarja mindenkor rákényszeríteni másokra saját akaratát. Képes gyorsan alkalmazkodni másokhoz és lehet épp külföldön találja meg a helyét. Képes lesz másokon segíteni, de a folyamatos szófecsérlés nem hoz eredményt. Ne legyünk túl nyüzsgők és ebben az időben óvatosan bánjunk pénzünkkel. Az év második fele a változás időszaka lesz. A szerelem egészen őszig várát magára, amikor ugyanis új kapcsolat lesz kialakulóban. Ez igenis működőképes kapcsolat lesz, amelyért mindent fel fog áldozni. Akár házasság is lehet belőle.

BAK (12. 22. – 01. 20.) Az év első felében több akadályba is ütközhet, a legjobb, amit tehet, hogy higgadt marad és nem próbál beavatkozni abba, aminek meg kell történnie. Mindenképp óvatosan bánjon ebben az időszakban a pénzével. Az év első felében, valamint év közben a szerelem is jelen lesz életében, hallgasson szívére és élvezze a szerelmet. Igen romantikus párkapcsolatban lehet része, ha jó partnert választott. Kapcsolat nélkül viszont igen magányosnak érezheti majd magát, de a munkahelyi sikerei kárpótolni fogják. Ne essen túlzásokba, szakítson időt a pihenésre és relaxáljon. Ez évben a legfontosabb számára a rugalmasság, akár egészségéről, akár párkapcsolatáról legyen is szó. A problémákat ne rejtegetjük, ne halasszuk későbbre, a legjobb, ha azonnal megoldjuk, amint lehet.

VÍZÖNTŐ (01. 21. – 02. 18.) Párvizviszonyai jól alakulnak ez évben. Jellemzőek lesznek a hullámhegyek és hullámvölgyek. Született vezető. Az év sikeresen viszi előre, előléptetésére nem kell sokat várnia. Tavasszal akár igazi romantikus kalandba keveredhet egy új partnerrel. Az amúgy is romantikus érzelmei képesek olyannyira felerősödni, hogy régi kapcsolatával szakítson. A nyári hónapokban az amúgy is nagy vonzerejét feltétel nélkül kimutatja és ezzel a környezetére is igen nagy hatással lesz. Eddigi bölcsességei néhol hiányba ütköznek, ezáltal továbbfejlődésre ösztönzik. Év végére a barátok és a család kapcsolataiban jó érzések fogják el. Gyakrabban fog részt venni baráti összejöveteleken és családtagjai között is jó viszonyt teremt. Rendezze pénzügyeit és ne hozzon elhamarkodott döntéseket.

HALAK (02. 19. – 03. 20.) A rég elnyomott gondok és érzések bizony egészsége kárára mehetnek. Ezért fontos gondolatait rendbe rakni és a régi nyomasztó dolgoktól megszabadulni. Mindezekről függetlenül már év elején tele lesz energiával és élhet kreatív gondolatainak. Hajlamos lesz szeretetét mindenkinél önzetlenül osztogatni, még olyanoknak is, aki egyáltalán nem érdemli meg. Képességéhez mérten előrelépésben lehet része munkahelyi dolgait illetően. A siker illától elkábulva fej vesztve rohan a célja után, jóval merészebb lesz, mint általában. Mind az egészségére, mind pedig anyagi biztonságára nagyon kell ügyeljen.

Forrás: Internet

Kristófné Ifi Jarmila

Galéria

Viola Márk

Kánya Noémi

Svéninger Dóra:
Spongyabob és a körömlakk

Futó Luca Eszter:
Karácsonyfa

Kollár Henrietta

Kollár Krisztián

Kánya Nikoletta

Futó Levente

Olvasóinktól beérkezett kérésekre való tekintettel kérjük a cikkek küldőit, hogy amennyiben nem a saját írásukat küldik be, a forrást szíveskedjenek feltüntetni.

Köszönjük azoknak, akik ezt eddig is megtették.
Szerkesztők: Toronyi Zsolt, Bató Bernadett, Kristófné Ifi Jarmila.

Postacím: Balatonberény, Kossuth L. u. 28., e-mail:
bbereny.tukorkep@gmail.com

Az esetleges nyomtatási hibákért elnézést kérünk.